

TISZA

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, ahéttől
ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 144. szám.

Nagy-Várad.

Szerda, 1913. június 25.

A közigazgatás államosítása.

Nagyvárad kerületi székhely.

A közigazgatás államosítását már Tisza Kálmán tervezgette, de csak a tervnél maradt. Utódja gróf Szapáry Gyula programjába vette a közigazgatás államosítását, de a két paragrafusos rövidsége miatt ugy nevezett vizitkártya törvénynél tovább nem jutott. Ebben pedig csak az elv van kimondva. Szapáry utó-
dai még csak nem is gondolhattak ennek folytatására. Most azt rebes-
getik, hogy gróf Tisza István pro-
gramjába vette a közigazgatás mi-
előbbi államosítását. A módzatokra
nézve azonban nagyon kalandos
hírek kerültek nyilvánosságra, a
melyek az egész híresztelést na-
gyon valótlan színben tüntetik fel.

A híresztelés szerint Tisza már el is készítette tervezetét, amely az egész országot tizenegy közigazga-
tási kerületre osztja, egy-egy szék-
hellyel.

A tizenegy közigazgatási kerület
székhelyei a következők volnának:
Budapest, Debreczen, Győr, Kassa,
Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagy-
várad, Pécs, Szeged és Temesvár. A
nagyvárad kerületbe tartoznának
Biharmegyén kívül Békés- és Arad-
megyék.

Ez a tizenegy kerület az orszá-
gos központnak, illetve közvetve a
belügyminiszteriumnak lenne alá-
rendelve. A járások mai rendszere
is megmaradna, azzal a különbség-
gel, hogy a főszolgabírák, szolgabi-
rák és községi jegyzők nem választás
útján jutnának állásukhoz, ha-
nem a kormány nevezné ki őket.

A reformtervezet — hir szerint

— a közigazgatás államosításán ki-
vül kiterjeszkedik a közigazgatási
bíráskodásra is. Az 1896. évi XXVI.
törvénycikkben letett azon elvet,
hogy a közigazgatási panaszok, me-
lyek a bíróság elé kerülnek, felfüg-
gesztő hatályuak, érvényen kívül
kívánja helyezni és folytatná a
Hieronymi Károly belügyminiszter-
ségének idején 1892-ben felmerült
tervezetet, mely kettős fokozatu köz-
igazgatási bíróságot létesít. A köz-
igazgatási bíráskodás decentralizá-
ciójával a kormány hatalma alapo-
san megnövekednék.

Az államosítás esetén tehát Nagy-
várad is egy nagy kerület székhelye
lenne, míg olyan nagyvárosok, mint
Arad, Szabadka, nem lennének köz-
igazgatási gócpontok.

Természetesen ez a törvényja-
vaslat nem érintené Nagyvárad vá-
rosát, mert a szóbanlevő államosi-
tás csak a vármegyékre terjedne ki.
A városokban csak a rendőrség lesz
államosítva. Erről különben egy
másik cikkünk szól.

Ez volna nagyjában a közigaz-
gatás államosításának tervezete,
melynek azonban ilyen formában
leendő megvalósítását legalább is
korainak kell tekinteni.

Hegedüs Lóránt Gerő százados ellen. Ellenzéki körökben nagy feltűnést keltett Hegedüs Lóránt országgyűlési képviselő egy cikke, mely a N. Fr. Pressében jelent meg és amelyben Hegedüs *lesújtó bírálatot mond Gerő százados szerepléséről.* A cikk a politikai helyzetről akarja tájékoztatni az osztrák közönséget és az ellenzék-ről elmondott néhány igen kemény bíráló szó után azt mondja, hogy az ellenzék állítólag azért nem megy be a parlamentbe,

mert a parlamenti őrség fegyveresen megtá-
madja őket.

— Ha csak ez az akadály, — mondja a cikk — *ugy ezen könnyű lesz segíteni.* Én a magam személyét illetőleg azt hiszem, hogy az illető százados ur a katonai ére-
nyekben igen kiváló lehet, a mit azonban a
parlamentben folytatott hősi küzdelméből
láttam, az én előttem sokkal *alkalmasabbá
teszi őt határrendőri szolgálatra*, vagy va-
lami *guerilla-csapat vezetésére*, mint a
parlament tekintélyének megvédésére.

Az aradi készülődés.

Aradon most teljes gőzzel folyik a
választási akció. Széchenyi gróf mellett az
ellenzéki vezérek dolgoznak. Tisza gróf
pártjának buzdítására pedig *Herczeg Fe-
renc* utazott volt le. A már Aradon tartóz-
kodó *Herczeg Ferenc*hez csatlakoztak aztán
tegnap este a Budapestről érkezett *Vojnits
István* báró, *Kállay Tamás*, *Kostyál Miklós*,
Simon Elemér, *Almássy László*, *Hegedüs
Kálmán* és *Kozma Andor* országos képvil-
selők.

Az első kerületi választók, valamint a
budapesti vendégek tiszteletére a Fehér Ke-
reszt-szállóban volt nagy lakoma, amelyen
öt száz választó gyűlt össze, hogy a párt-
vacsora keretében *Tisza István* gróf jelölé-
sét ünnepeljék.

A vendégeket *Kintzig János* pártelnök
üdvözölte. *Vojnits István* gróf volt az első
szónok.

Utána a választók kívánságára *Her-
czeg Ferenc* emelkedett szólásra, aki ünne-
pelte Tiszát és az aradi választókat.

Rátért beszédében az ellenjelölt, gróf
Széchenyi személyére, akiről megállapítja,
hogy a multja olyan fehér, szüziés tiszta
volt, mint a nulla.

A munkapárt biztosra veszi *Tisza István*
gróf győzelmét.

Olcsó Nyári Keztyük

kitünő tartós minőségben már
30 fillértől szerezhetők be
SAJAT GYÁRTMÁNYU KEZTYÜK TISZTÍTÁSA 16 FILLÉR.

Fehér János

keztyüs Bémer-téri üzletében.
TELEFON 419.

A hábonu küszöbén.

Már arról szólnak a tudósítások, hogy a bolgár király döntő konferenciát tartott minisztereivel és serege már készen áll az indulásra.

Szerbiából engedékenységi hírek érkeznek, de nem biznak benne. Románia szintén készülődik.

*

A balkáni eseményekről a következő tudósítások szólnak:

A bolgár készülődés.

Szófia, jun. 24.

Ferdinánd király tegnap kihallgatáson fogadta Danev dr. miniszterelnököt és Teodorov minisztert, akikkel hosszabb ideig tanácskozott. Azt hiszik, hogy ezen a tanácskozáson döntő határozatot hoztak a helyzetre vonatkozóan.

Szaloniki, jun. 24.

Ugy látszik, hogy Bulgária minden áron a háborút akarja és erre már minden előkészületet megtett. A bolgár hadsereg egészen közel Pirothoz van koncentráva és közvetlenül az ott összevont szerb csapatokkal áll szemben. A görög balszárny Doiránál van koncentráva, hogy a háboru kitörése esetében azonnal együtt harcolhasson a szerb csapatokkal.

A szerb enged?

Szófia, jun. 24.

Tegnap este jól értesült körökben az a hír volt elterjedve, hogy Szerbia hajlandó engedni és késznek nyilatkozott arra, hogy Oroszország döntésének a szerződés keretén belül aláveti magát.

Románia kész.

Bukarest, jun. 24.

A román kormány már értésére adta a bolgár kabinetnek, hogy a Szerbiával való háboru kitörése esetében nem fog semleges maradni és érdekeinek megóvása és érvényesítése céljától a maga részéről minden intézkedést meg fog tenni. A román kormány írásos jegyzéket még nem küldött Bulgáriának, de szóbeli közlés alapján a szófiai kabinet már tudomást szerzett arról, hogy Románia a háboru kitörése esetén Bulgáriával szemben támasztott követeléseit föltétlenül meg fogja valósítani. A román ultimátum átadását már péntekre várják. A hadsereg már napok óta készenlétben van.

Béke — háboru.

London, jun. 24.

A Daily Telegraph jelentése szerint angol politikai körökben már nem gondolnak többé a békére és számolnak azzal, hogy a háboru már a legközelebbi időben ki fog törni. Az új háboruról már mint befejezett tényről beszélnek.

Javult a helyzet.

London, június 24.

A Balkánon egy árnyalattal javultak a viszonyok és van remény, hogy azokon a tanácskozásokon, amelyek ma lesznek, Poin-

caré ejnök, Pichon külügyminiszter és sir Edward Grey között, sikerül a békét megmenteni. A francia és angol követek Belgrádban tegnap erélyes lépéseket tettek, hogy Szerbia fogadja el a szövetséges szerződés alapján az orosz döntést.

Véres lázadás a bolgár táborban.

Bukarest, jun. 24.

Ide érkező jelentések szerint a widdini táborban a bolgár katonák fellázadtak és követelték, hogy engedjék őket vissza a hazájukba. A forradalmár bolgár legénység több tisztet megölt, köztük az ezredesüket is. A lázadást csak úgy tudta elfojtani a widdini hadtestparancsnok, hogy megígérte a legénységnek, hogy nem sokára haza engedik őket.

A fiumei határrendőrség.

A belügyminiszterium a fiumei kormányzóhoz két rendeletet intézett. Az egyik rendeletben a minisztérium a külföldieknek a magyar korona országai területén való lakhatásáról szóló 1903. évi V. t.-e. életbeléptetésének idejét Fiume városára és kerületére nézve a törvény 18. §-a alapján ez évi június hónap 25-ére tűzte ki.

A minisztérium egyúttal megküldötte a végrehajtási utasítást is. A második rendeletben a minisztérium a határrendőrségről szóló 1903. évi VIII. t.-cikk életbeléptetési idejét Fiuméra nézve a törvény 12. §-a alapján ugyancsak folyó évi június hó huszonötödikére tűzte ki és szintén megküldötte az erre vonatkozó végrehajtási utasítást.

A fiumei határrendőrség tisztikara, irodaszemélyzete és 70 főnyi legénysége ma leutazott Fiuméba. Holnap megkezdik hivatalos működését.

A határrendőrségnek utasítása van, hogy tisztán a hatáskörébe tartozó ügyekben intézkedjék, ehhez képest tehát a fiumei autonóm rendőrség megtartja eddigi ügykörét.

Ezeket az intézkedéseket a külpolitikai helyzet és az igen jelentékeny fiumei idegenforgalom hatásos ellenőrzése tette szükségessé.

A suffragettek Nagyszalontán.

A vendégek programja.

Tegnap délelőtt tizenegy órakor Nagyszalontán felől érkező vonattal Nagyszalontára érkeztek a suffragettek. Az állomáson Balogh Elek dr. városi főorvos, a Ferenc József-rend lovagja magyar beszéddel fogadta.

A vendégeket Kornstein Hermann bankdirektor pedig angol beszéddel üdvözölte.

A vasuti állomástól kocsikon, autókon a városháza elé mentek, ahol a hölgyeket az egész előjáróság várta és Erdélyi Gyula főjegyző mondott üdvözlő beszédet.

Innen a Csonkatoronyba vonultak Arany János reliquiát megtekinteni. Itt Király József gimnáziumi tanár vezetése alatt várta a

vendégeket egy tiztagu bizottság, melynek tagjai magyarázattal szolgáltak a reliquiák megtekintése alkalmával.

Délben fél egykor bankett volt a Kaszinóban, melyen a szalontaiak a vendégekkel együtt vettek részt.

Délután megtekintettek egy pár kihelyezett gyermeket, négy órakor Sterntal Arthur parkjában gardenparty volt. Az uzsonna után fél 6 órakor bucsuztak és a hatóság vonattal elutaztak Szegedre.

*

A vendégek fogadtatására való előkészületeknél különösen a nők fejtettek ki igen nagy buzgalmat.

Tisza István miniszterelnököt a váradi főkapitány üdvözölte.

A rendőrség államosítása.

*

Meleg ünneplés részletei kerültek most napfényre, amely annál is inkább érdekel bennünket, mert az ünneplés központjában a nagyváradi rendőrség főkapitánya: Gerő Ármán áll. Az ovációra érdekes körülmények adtak alkalmat.

Az eset háttérben súlyos közérdekű kérdések állanak, sőt a miniszterelnök válaszában olyan garanciát nyújtott a rendőrség államosítására vonatkozólag, hogy lehetetlenség a sűrű tisztelegések sorozatából ezt az egyet ki nem emelni.

Nem is sablonos tisztelegés volt ez, mert tulajdonképpen kapcsolatban volt a Rendőrtisztviselők Országos Egyesületének gyűlésével.

Ez a gyűlés pedig a rendőrségek legégetőbb problémájával: az államosítással foglalkozott.

A rendőrségek államosítása hő vágya minden városnak. A kor követelményei hozták magukkal azt a tökéletesebb formát. Ez a gondolat vezette tehát a tisztelegések alkalmával is a rendőrségek képviselőit, a rendőrfőkapitányokat. Mint azt a Tiszántul is megírta, az egyesület vezetői tisztelegtek Sándor János belügyminiszternél s az ugyanazon kinevezett államtitkároknál.

Mindenütt igen kedvező ígéretek hangzottak el az üdvözlések megköszönése közben.

A küldöttség egész szokatlan időben, esti fél tíz órakor üdvözölte a nemzeti munkapárt klubhelyiségében gróf Tisza István miniszterelnököt. Az üdvözlés alkalmából fel-tűnést keltett, hogy míg a belügyminiszter előtt az egyesület elnöke, a győri főkapitány volt a szónok, addig a miniszterelnök üdvözlésére az egyesület Gerő Ármánra kérte fel, mint a társulat társelnökét.

Ennek érdekes kulisszatitka van. Beavattottak állítása szerint az elnök, mint rétor, nem a legfényesebben reprezentálta az egyesületet és így került az üdvözlő deputáció élére Gerő Ármán.

Gerő Ármán rendkívül hatásos beszéd keretében üdvözölte a kormányelnököt s kérte, hogy illessze bele kormányprogramjába a vidéki rendőrségek mielőbbi államosítását.

A miniszterelnök határozott ígéretet tett, hogy

1914-ben a nagyobb vidéki városok rendőrségét államosítani fogják

A tisztelgő küldöttség rendkívül örömmel hallotta ezt és mikor gróf Tisza István elbucszott, elragadtatásukban vállukra emelték Gerő Armin és meleg ovációban részesítették.

A munkapárti képviselők, akik nagy számban vették körül a deputációt, szintén résztvettek az ovációban és gratulációkkal halmozták el annak tagjait.

Apponyi gróf és a dalmáciai vártüzér.

Meddig tartják még vissza a tartalékosokat?

Vasárnap az ellenzéki pártok, mint tegnap már megirtuk, nagyszabású gyűlést tartottak Aradon.

Az aradi utnak egyik érdekes epizódja pattant most ki, mely általános örömet kelt:

Békésabán már jóelőre készültek az ellenzékiek erre a napra és nagy tömegben vonultak ki a pályaudvarra, ahol üdvözölték a vezéreket. Apponyi megköszönte az ovációt és ennek keretében rövid beszédet intézett a néphez. Történetesen a pályaudvaron voltak a Dalmáciából hazafelé igyekvő vártüzérek is, akik szintén beállottak a hallgatók közé.

Apponyi Albert beszéde közepén lehejt s a mai politikai helyzettel foglalkozott, mikor az egyik katona közbekiáltott:

— Ne erről beszéljen, hanem azt mondja meg, hogy mikor szabadságnak minket?

Apponyi Albert hozzá van már az ilyen közbekiáltásokhoz szokva, nyomban kész volt a felelettel.

— Kedves barátom, ez nem mi rajtunk mulik. Ha mi tőlünk függene, már rég nem volnának a dalmát partokon, de annyit így is mondhatok, hogy *mire le fog telni az a 20 nap szabadság, amit kaptak, talán már vissza sem kell menniök.*

A nép Apponyit lelkesen megéljenezte. E kijelentése Apponyinak különben örömmel töltött el mindenkit, mert föltételezi mindenki, hogy Apponyi nem alap nélkül tette e kijelentést.

Az okányi birtokharc.

Az árvaszék engedékenységre kényszeríti a bérlőt.

A Tiszántul már többször foglalkozott azzal a nagyarányú parcellázási dologgal, mely most van folyamatban az okányi határban. Annak idején részletesen megirtuk, hogy a Juricskay-féle ezerholdas föld eladása elé, mely nem várt akadályokat gördített a föld jelenlegi bérlője: Schwartz Sándor.

A parcellázást végző Horthy Dezső és Ertsey Zoltán ezt a felmerült akadályt bejelentették az árvaszéknek is. Elpanaszolták és tanukkal igazolták, hogy Schwartz a megosztást megakadályozta. A határkarókat kihuzatta, vagy kivágatta, a dűlőutakat, hogy a föld közepébe ne juthassanak fel-szántotta és bevetette, a vevőknek és a

mérnököknek bejutását fegyveres csőszökkel megakadályozta.

Végül is félbe kellett hagyni a földnek természetbeni átadását és megtekintését. A venni szándékozók kénytelenek voltak a vázrajzon feltüntetett részek megtekintésével megelégedni. Így azonban csak 740 hold földet tudtak eladni 440979 korona 10 fillér értékben.

A nagy birtokeladásra folyton jelentkeznek a vevők, kiknek nagy része a kisgazdák közül kerül ki. Ezek azonban a még eladatlannal földeket csak úgy hajlandók megvenni, ha előbb megnézik, ami most teljesen kizárt dolog.

Az esetet bejelentették újból az árvaszéknek, mely most hozta meg erre vonatkozó intézkedését. Az árvaszék a teljes eladás határnapját augusztus közepére tolt ki első sorban, másodsorban kötelezte a bérlőt, hogy a termés betakarítása után minden akadály nélkül bocsássák be a parcellázókat és vevőket a földre. Az erre vonatkozó engedély megszerzésével Gyöngyössy István tb. megyei főügyészt megbizta.

Az eddigi jelek után ítélve a parcellázás nehezebb fele még ezután következik. Nagyon valószínű, hogy augusztus végén sem fog simán menni a földek megtekintése. Ha akkor is akadályokat gördítenek a parcellázás elé, akkor karhatalommal fogják végrehajtani a fontos műveleteket.

A föld új tulajdonosai különben egy új hidat is nyerne, amennyiben az eladás finanszírozását teljesítő takarékpénztár magára vállalta egy megfelelő közlekedési hid építését. Ez által az okányi és zsadányi gazdák is sokat nyertek, mert közeli uton juthatnak földjeik termésével Nagyszalontára.

Vásári razzia.

A nagyvásár tudvalevőleg arról is nevezetes, hogy ilyenkor az ország minden részéből ideözönlének a legkétesebb existenciák, akik a vásár biztonságát állandóan veszélyeztetik. Jól ismerik már a rendőrségen a vásári élődiék természetrajzát, ezért résen vannak állandóan, hogy megtisztítsák tőlük a vásárt. A vásár alkalmából a vásár tartama alatt naponként kétszer tartott razziát a rendőrség. Egy ilyen razzián egyik munkatársunk is megjelent. Zilahy Antal, Vadász Albert, Becsei Ignác vezetésével tizenöt rendőr társaságában indultunk el. A rendőrök párosával váltak el tőlünk s támadták meg a piacot, különböző helyeken. Valóban ügyesen dolgoztak a rendőrök. Minden feltűnés nélkül szólítottak meg embereket és minden különösebb magyarázat nélkül egyszerűen indultak velük a cédulához felé. Egyszerre eltűnt mellőlünk minden rendőr. Ellepték a nagypiacot. Később hol itt, hol ott tűnt fel a két rendőregyruha. Egy óra leforgása alatt ki volt gyomlálva a nagypiac. Különösen kitűntették magukat Kiss Miklós ellenőr, Kovács Sándor ellenőr, Bakró Sándor, rendőrök. Voltak azonban olyan rendőrök is, akiket a takarítás helyett ott találtak a piac közepén, amint összetett kezekkel, fehérkeztyűsen kedélyes társaságba voltak merülve. Ezeknek semmi hasznát sem vette a razzia, de mint értesülünk, a rendőrség sem sok hasznát veszi.

Összesen ötvenkét csavargót fogtak össze. Ezeket a rendőrök közre fogták és bekísérték a rendőrségre, ahol megkezdődött az igazolás.

Itt nyert bebizonyítást, hogy mily jár-tas a rendőrség és mennyire nem tévedt, mikor ezektől az emberektől megtisztította a vásárt.

Lóri megunta életét és a Körözsbe ugrott.

A mostani véres napok hatása úgy látszik, hogy még az állatokra is deprimálólag hat. Legalább is ezt bizonyítja az alábbi öngyilkossági eset, mely valószínűleg egyedül áll az öngyilkosságok krónikájában.

Tegnap délelőtt a körözs-parti házak ablakai — mint általában minden nap, — úgy most is tárva nyitva állottak. A friss, jó levegőt, amit a Körözs a hegyek és falvak felől hoz, nagyon szeretik itt az omladozó falu házakban.

Az egyik ódon ház ablakain át hej! már de régen nézi a táncoló aranyos napfényt Lóri a kedves, de rab papagály.

Tollairól már régen lekopott távoli hazája temédek tarka színe, megunta a viháncoló gyerekek tréfáit, a haragos mesteriegyenyeket, csöndes öreg urakat, akik elhallgatták órákig az ő bolondos beszédét és várt az alkalomra, hogy egyszer kiszökhessék a csillogó víz fölé, át a parton, az illatos hársfák alá.

Tegnap délelben aztán valaki nyitva felejtette a kalitka ajtaját. Lóri, az öreg papagály azt nem tudja megmondani, hogy szabadulni szeretett volna-e, vagy kimulni.

Kibújt a drótházból. Tollai felborzolódtak. A Körös felett öreg és fekete erkély áll.

A papagály felugrott a fekete rács tetejére. Kiterjesztette szárnyait, próbálta a levegőt és a repülést.

... Nem ment. Szegény tarka papagály alig röpkölt két métert, szárnyai lehanyatlottak. Elszokott már a repüléstől.

És akkor bizonyára nagyon elkeseredett Lóri, összecuska két tollatlan, erőtlen szárnyát. És az öreg erkélyről a Körözsbe ugrott a busz exotikus madár.

Akik az Ezredévi emléktéren sétáltak, azok hallották az ijedt raccsolást. A Körözs dagadt volt és sárga, hintázó hátán ott vergődött az öreg madár és segítségért kiáltozott.

A hidról meglátta Kovács Péter foglalkozás nélküli festősegéd. Leszaladt a lejáróhoz, beleugrott a vízbe és néhány pillanat múlva hozta a mérges madarat.

Lóri hálásan pislogott rá. A népesödületre előkerült a rendőr, aki Kovácssal bement a rendőrségre.

Itt aztán nagy megtiszteltetésben részesült Lóri. Biró József rendőrtisztviselő jegyzőkönyvet vett föl az esetről, megható intelmeket intéztek a kimentett madárhoz, hogy miért volt olyan könnyelmű, máskor ne tegye, mire a papagály majdnem sirva fakadt! . . .

Jaj, mert bizony komoly ám az a kihágási ügyosztály. Mindjárt mozgósítottak két detektívet, akik kinyomozták, hogy kié a papagály.

Meg is találták Oláh Gyula személyében, aki roppant megörült, hogy megmentették öreg madarát.

Kovács pedig, a hős munkanélküli festősegéd 5 koronát kapott a bátor életmentésért. Ki kellett volna toloncolni Váradról, mert nem volt sem lakása sem pénze, sem keresete.

Az öt kor. azonban kirántotta az összes vízekből és most — állítólag állandóan a Körös partján sétál, — hátha akad egy pár menteni való öngyilkosság.

* **Birói kinevezés.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király Kolthay Károly Nagyvárad városi járásbirósági jegyzőt a Nagyvárad városi járásbirósághoz al-bíróvá nevezte ki.

NAGYVÁRADI DIÁK agyonlőtt egy leányt Charlottenburgban.

*

Végzetes szerencsétlenség történt Charlottenburgban, melynek szereplője két magyarországi diák és egy ottani leány.

A végzetes hirt Nagyváradra egy szűkszavu távirat jelentette dr Grósz Imre helybeli ügyvédnek, akinek Béla nevű öcsese jelenleg Charlottenburgban a felső kereskedelmi iskolát végzi. A táviratot Grósz Béla barátja: Grünfeld Tibor adta föl s így szól:

— Bélát letartóztatták, de teljesen ártatlan.

A lesújtó hír nem találta itthon dr Grósz Imrét, mert 6 pár nap óta Budapesten időzik. A táviratot hozzátartozói vették át és képzelhető megdöbbenésük, amikor semmit sem tudtak, hogy miért tartóztatták le, mit tett, mi történt vele.

Mielőtt azonban még a Budapesten lévő bátyját innen értesítették volna, 6 már a külföldi és a fővárosi reggeli lapokból megtudta a valóságot és az egész tragikus esetet.

Az eset maga meglehetősen rejtélyes. Berlii jelentések alapján így ismeretes:

A charlottenburgi Gutenberg-strassze egyik ódon háza előtt átlőtt nyakkal találták meg Müller Anna nevű német leányt, aki ebben az utcában cseléd volt egyik bankárnál. Még azon az éjszakán, amikor a rendőrök rábukkantak a halott leányra, jelentkezett a rendőrségen két fiatal ember és előadták, hogy szerencsétlenség történt. Megnevezték magukat.

Az egyik Grünfeld Tibor, akinek apja budapesti butorgyáros, a másik Grósz Béla volt, aki Biharmegyébe való, apja hosszúhátú nagybirtokos, bátyja nagyváradi ügyvéd.

Elmondták, hogy ketten kísérték haza a leányt és a kapu előtt elővette az 6 revolverüket. Játszott vele, csattogtatta, amiközben elsült és ők rémülten látták, hogy a golyó nyakába furódott.

A rémület első perceiben elfutottak és egyenesen a rendőrségre siettek.

A rendőrség megindította az eljárást és még az éj folyamán elbocsátották Grünfeld Tibort. Grósz Bélát ellenben letartóztatták.

Erkölcsei bizonyítvány.

Mihelyt dr Grósz Imre látta, hogy öcsese az, aki ilyen veszedelmes helyzetbe került, nyomban telefonált Budapestre a nagyváradi rendőrségnek és dr Perczel Adolf ügyvédnek.

Jánossy Gyula főkapitányhelyettesnél érdeklődött, hogy vajjon Charlottenburgból nem kaptak-e megkeresést öcsésére vonatkozólag. Jánossy Gyula közölte vele, hogy ők még nem kaptak semmit. Annyit tudnak, amennyit a lapok irtak.

Dr Perczel Adolf pedig megbizást kapott, hogy a lehető legsürgősebben szeressen egy erkölcsi bizonyítványt Grósz Béla számára és azt küldje expedisse Charlottenburgba.

Maga Grósz Imre nyomban Berlinen keresztül elutazott Charlottenburgba, hogy kiszabadítsa öcsését a rendőrség kezei közül. A család a legnagyobb aggodalommal várja értesítését.

..FIREK

Tájékoztató.

Június 26. d. u. fél 4-kor a belényes-vaskóhi vasut közgyűlése.

Június 29. A Knth. Népszövetség nyári mulatósága a Püspök-fürdőben.

Szent László ünnepe.

Pénteken, folyó hó 27-én a szokott ünnepélyességgel üli meg Nagyvárad közönsége Szent László király ünnepét. Az Urak Kongregációja reggel fél nyolekor közös szent áldozást tart. Az ünnepélyt magát az egész közönség bevonásával a Katholikus Kör rendezi a következő sorrenddel:

1. *Ünnepélyes körmenet.* Indul a Szent László templomból egynegyed 9, az olasz plebánia templomból fél 9 órakor a Székesegyházba s innen vissza az ünnepi istentisztelet után a plebánia templomokba. A körmeneten a Katholikus Kör tagjai a hivek közt testületileg vesznek részt.

2. Délelőtt 9 órakor megyés főpásztorunk a székesegyházban ünnepélyes szent misét pontifikál. A szent beszédet dr Lestyán Endre plebános tartja. Szent mise alatt a Kör tagjai a helybeli és vidéki hivekkel a teljes bucsuval egybekötött szent áldozáshoz járulnak.

3. Este 6 órakor ünnepély a főgimnázium dísztermében a következő műsorral:

a) Elnöki megnyitó, tartja dr Karácsonyi János.

b) A honfi imája Belezny Antaltól. Éneklő a férfikar.

c) Erős népek erős ideáljai. Ünnepi beszéd, tartja Vuicskics Jenő főreáliskolai tanár.

d) Raff: *Cavatina*, Kubelik: *Szerenád*. Hegedűn előadja Belezny Boróka, zongorán kíséri Belezny Annus.

e) A szent királyok szobrai. Irta: Dalmady Győző, szavalja Stachó Tibor.

f) Himnusz, előadja a férfikar.

4. Este 7 órakor *toronyzene* a városi székház tornyáról a következő műsorral:

1. Fölvitetett magas menyországba. Régi ének 1761. évből. 2. Oh dicsőséges asszony-ság. (1681.) 3. Dicsőséges Szűz Mária (1695.) 4. Oh nemes, ékes lilium. (1695.) 5. Örülj dicsőséges szép szűz. (1651.) 6. Szűz Mária, kegyes anya. (1651.) 7. Ének Szt. István királyról, a török hódoltság korából. 8. Ének Szt. László királyról. (1695.) 9. Angyaloknak nagyságos asszonya. (1508.) 10. Jézus Mária! dicsőséges nevek. (1695.) 11. Boldogasszony anyánk, a török hódoltság korából.

* **A hivatalos lapból.** A Budapesti Közlöny tegnapi száma közli, hogy a válás- és közoktatásiügyi miniszter *Dutka* Ákost a nagyváradi tanker. kir. főigazgatóságához irnokká nevezte ki a XI. fizetési osztály 3. fokozatába.

* **Kada Elek állapota.** Keskemérről jelentik: Kada Elek polgármester állapota rosszabbodott. Az éjjel kissé nyugodt volt, szíverése állandóan gyengült. Szombat este óta semmiféle táplálékot sem vett magához.

* **Pénzintézetek gyűlése.** A Magyarországi Pénzintézetek Országos Szövetségének Budapesten, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara üléstermében folyó hó 29-én tartja IX. rendes közgyűlését, melyre a vidékről számosan szoktak felutazni, *Mándy* Lajos nyug. miniszteri tanácsos elnöki megnyitója és az igazgatóság

jelentése után választások lesznek. Majd dr *Grecksák* Károly, kir. kuriai bíró tart előadást Csödtörvényünk és a pénzintézetek és dr *Gaár* Vilmos budapesti kir. táblai bíró A pénzintézetek és az új polgári perrendtartás címmel. A közgyűlésre jelentkező pénzintézetek képviselőinek kedvezményes utazási jegy használatára jogosító igazolványokat adnak darabonként 20 fillér bélyeg illeték ellenében. A közgyűlésen részt vehetnek azon pénzintézetek is, amelyek a Szövetségnek eddig még nem tagjai. Ily kedvezményes jegyeket Nagyváradon a Szövetség biharmegyei körzetének titkára: dr *Adorján* Ármin ügyvéd ad ki.

* **Vásári eset.** *Györgye* Tógyer révi cigánykóvács tegnap délután egy kolozsvári-utcai koresmába betért pálinkázni. Ott találkozott *Kovács* György és *Gazi* Sándor váradvelencei cigányokkal, akiket szintén megkínált pálinkával. Ezek azt tanácsolták a falusi kovácsnak, hogy menjenek ki a boltajtó elébe és ott folytassák az ivást. A két városi cigány közé telepedett le a földre s így kínálgatták egymásnak a pálinkát. Mialatt *Györgye* a szájához vette a pálinkásüveget, az egyik cigány biztatta, hogy igyon még, hisz kevesett ivott. Azalatt *Gazi* Sándor az ivó ember tarisznyájához erősített pénzes zacskóját — melyben 44 korona pénz volt — levágta... Midőn a pálinkát elfogyasztották a tolvaj cigányok a közelben levő kunyhójukba tértek, hogy a zsákmányon osztozkodjanak. A káros jelentette a lopást *Hamza* János cigánybírónak, aki azonnal sorra járta a kunyhókat és az éppen osztozkodó cigányokat nyakoncsipte és előállította a rendőrségre.

* **A Leszámitoló és Jelzálogbank gyűlése.** A Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság tegnap délután *Szábely* Gyula magyar kir. udvari tanácsos elnöklete alatt ülést tartott, melyen a folyó ügyek letárgyalása és *Moskovits* Miksa vezérigazgató félévi jelentésének meghallgatása és tudomásulvétele után, a vezérigazgató javaslatára az intézet főkönyvelőjét *Klein* Andort cégjegyzési jogosultsággal ruházta fel.

* **A katolikus intézmények cím-tárának** 2, 3 és 4. összevont füzetét most jelent meg, tartalmazva a *Besztercebányai, eperjesi és győri* egyházmegyék területén alakult társadalmi szervezeteket. A Országos Katholikus Szövetség ennek közrebecsátásával is kéri az illetékes tényezőket, hogy az esetleges kiegészítéseket közöljék a katolikus közlöny szerkesztőségével. (IV. Ferenciek-tere 7. III. 1. I. em. 8.)

* **A 3 millió felosztása a pénzintézetek között.** Nagyvárad város tanácsa tegnap délelőtt ülést tartott, amely nem volt a nyilvánosságnak szánva. A zárt ülésen a város pénzeinek elhelyezéséről beszéltek. A berlini biztosító intézettől felvett 3 millió kölcsönt tulajdonképpen a Nagyvárad Agrár Takarékpénztár közvetítette. A pénzintézet lemondott az 1 és fél százalék (15000 K) közvetítési díjról, azonban kérte Nagyvárad városát, hogy az intézet részére járó városi betétet kívül még 250000 korona betétet helyezzen el náluk a város. A városi tanács ezt a kérelmet nem teljesítette, hanem méltányosságból az intézetet illető 66000 korona betét helyett 132000 korona betétet juttat az Agrár Takarékpénztárnak. Az ipartestületi Hitelszövetkezet részére 50000 korona városi betétet állapított meg a városi tanács.

* Prohászka a tanítókért.

Székesfehérvár egyházmegyei tanítók tegnap tartották meg közgyűlésüket, a melyen Prohászka Ottokár püspök mondott nagyobb beszédet. A püspök a tanítóság anyagi helyzetének javítását sürgette és a Székesfehérvárott tanítók gyermekeinek felállítandó tápintézet részére 30.000 korona segélyt kiutalását ígérte meg.

* **Terjed a fekete himlő.** Fiuméből jelentik: A behurcolt fekete himlőnek ma újabb hét áldozatát szállították be Súsákról a terzattói járványbarakkba. A járvány most már tovább terjedt a tengerparton és tegnap a jókora távolságra levő Bukariban is egy fekete himlő esetet konstataáltak a hatósági orvosok. A legszélesebbkörű óvintézkedéseket tették meg a járvány megállítására. — Fiumében újabb fekete himlő megbetegedés nem történt. A városban azonban, különösen a gyermekek között rendkívül nagy mértékben pusztít a kanyaró- és difteritisz járvány.

* **Felvétel a Diákokotthonba.** A József főherceg védősége alatt álló Általános Egyetemi Segélyegylet által létesített Diákokotthonba 100 ingyenes helyre, 5 félfizetéses helyre s a Diákokotthon Pensióba tizteljes fizetési helyre a kérvények dr Zsembery István elnökhöz címezve (VIII. Üllői-ut 22. sz.) július 15-ig nyújthatók be.

* **Elalattta.** Vajna József biharkezteszi lakos a múlt éjjel a lóvásártéren a kifogott szekere alatt aludt, miközben egy ismeretlen tettes őt felkereste s valamit az orra alá tett, mitől mély álomba merült. Ezt az alkalmat felhasználta az ismeretlen és mellényzsebébe elhelyezett pénzes zacskóját elvágta. Kalapját és tarisnyáját is magával vitte és így összesen kilencven korona kárt szenvedett.

* **Az országos vásár számokban.** A héten lezajlott országos vásárra az állatfelhajtás tulszárnyalta az előző év Ürnap-i vásár eredményét. A kereslet nem felelt meg a nagy kínálatnak. Mindazonáltal a tulmagas árak mellett is a felhajtott 5151 drb. szarvasmarhából eladatott 2615 drb. A 4736 drb. lóból csak 886 drb. kelt el. Végül 775 drb. sertés hajtattott fel s ebből csak 395 drb. kelt el. Ipari cikkekben alig volt valami forgalom. Vételkedv épen semmi sem mutatkozott.

* **Dühöngő férj.** Balogh Károlyné mosónő férje ellen feljelentést tett, mert az részeg állapotba haza ment Fogoly-utca lakására s követelte, hogy pénzt adjon neki a tovább mulatozásra. Mivel az asszony megtagadta férje kérelmét, ez elővette revolverét. A házbeli kicsavarták kezéből. Ekkor a szoba butorait kezdte törölni. Az előhívott rendőr vetett véget a bosszualló férj garázdálkodásának.

* **Csabai után Gózon.** A Vigadó mozgó színpadján a szerdai előadásokon buszuzik Csabai Zsófi, a bájos kabaréművész, aki nagy népszerűségnek örvend a nagyvárosi közönség előtt. Csütörtöktől kezdve négy napon át Gózon Gyula lép fel a Vigadóban. Előadja Zerkovitz remek dalát „Ha megáll a gép” címmel és közreműködik az operas dalárda is. Nagyszerű a mozgóképek műsora is. Kiemelendő „A két árva” című felvonásos slágerdráma. Uti képek, eredeti felvételek, kitűnő bohóságok egészítik ki a műsort.

* **Jutalomkönyvek** nagy választékban. Benkő könyvkereskedése (Modern Aquarium) kaphatók. Telefon 870. Rákóczi-ut 8.

* **Ellopott látszó.** Heller József helyi lakos ismeretlen tetes ellen feljelentést tett, mert a tűzrakatya irodahelyiségéből egy látszó táskát lácóval együtt elloptak, melyek értéke 400 korona. A tábori látszó felírása a következő: Carl Zeiss, Wien. U. K. 7. C. 11. No. 575. M. G. Z. Feldstecher mit Skala 6.

* **Elfogott katonaszökevény.** Az egyik vaskóhi koresmában hangosan mulatott egy társaság. A mulatozók feje Varga Ferenc Mal'i cigány volt. Mikor a záróra elérkezett Varga az elfogyasztott bor hatása alatt az utcán olyan botrányt idézett elő, hogy a rendőr megszólította:

— Csendesesen viselkedjenek mert már alusznak az emberek. Varga a figyelmeztetésre még jobban lármázott.

— Nem parancsol nekem a rendőr. Csak azért is.

A rendőr újból figyelmeztette Vargát, aki erre megtámadta és megragadta a rendőr nyakát. A megtámadott ember kardot rántott s azzal többször végig vágott a veszedelmes cigányon. Vargát véres fejjel kísérték be a községházára, ahol kiderült róla, hogy már régen keresteti a cséfalai főszolgabíró, mint katonaszökevényt. Vargát átadták a csendőrségnek s megindították ellene az eljárást.

x **Ezuton hozom a nagyközönség** szives tudomására, hogy a Róna Andorféle üzletet megvettem és a raktáron levő összes kelméket, női kosztümöket, bluzokat, pongyolákat, selymeket és felöltőket eladásra bocsájtom. Kiváló tisztelettel Róth Rózsef, a Csepkeáruház tulajdonosa.

* **Hölgyek figyelmébe!** Schmidt női fodrásznál — Rákóczi-ut 5. sz. alatt készenlnek a legegységesebb divatfrizurák — továbbá valódi prima hajból mindennemű hajmunkák — u. m. parókák, transzformatiók már 60 K-tól feljebb, divatbandó, hullámrész stb. Lemoshatatlan hajfestés, ondulatió, hajmosás manicör. Telefon 11-98.

x **Utasok,** Félix- és Püspökfürdőbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serác Aurél sörcsarokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt Dréher-sör és dupla maláta sör, kitűnő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobiforgalmi r.-t.”** itteni fiókja június hó 1-én Kórház-utca 6. sz. alatt modernül berendezett, ujonnan épülő GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELYT nyit meg. A garage és javítóműhely felszerelése és kiállítása minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme új vállalkozása automobilista körökben általános meglepedést kelt, annál is inkább, mivel Nagyváradon és az egész megyében ily szakszerűen berendezett garage és javítóműhely az autotulajdosok között régen érzett közűk-séget pától.

* **Cukorka-, csokoládé-különlegességet** jobb izlésű közönség csak a Cukorka-Bonboniereben vásárol. Nagyvárad Bémer-tér, Benedek Testvérek fióküzlete.

x **Szandál** 20—25 számig 2 korona; 26—28-ig 2 K 60 f., 29—34-ig 3 K 20 f., 35—42-ig 4 K., női párti félcipők 3 koronától kezdve; férfi chevrau vagy boksz cipő 8 korona, szalma és posztó kalapok, fehérneműek legolcsóbb beszerzési forrása. Állandóan párti vételek Fekete Jenőnél Szent János-utcán, Kispipa mellett.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyílt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Méréselt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

* **A korzó sétáló közönsége** ma már így búcsúzik egymástól: Vizontlátásra, találkozzunk a közkedvelt Aszódi fióküzletében, a Csokoládé-királynál. Hogy a sétáló közönség óhajának eleget tegyék, a Csokoládé-király a mai naptól esti 11 óráig a vásárló közönségnek rendelkezésére áll és a már bevált á la Automat-Buffer, sonkás-zsemle, vajás körözött, szardiniák és többféle inyenc csemegék az esteli korzó közönségnek is esti 11 óráig frissen és a legjobb minőségben kiszolgáltatják. 1 adag reklámárban 20 fillér. Cukorkáim minőségei első helyet foglalják el. Kugler-Gerbeaud császári és királyi udvari cukrász főlerakata. A híres valódi Draskovits vingai bonbon mindég frissen kapható. Kiváló tisztelettel Aszódi Mihály, Csokoládé-király üzlettulajdonos.

* **Kossuth-utca** 6. sz. ház emeletén a Körös felőli oldalon modern háromszobás lakás melék helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **Kossuth-utca** 12. sz. ház emeletén háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki Nagy Sándor férfi divatruha kereskedésében a Zöldfa-utcán, passagő-kapu mellett

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegységesebből a lediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelenek.

* **A kocsitartó** közönség szives figyelmét felhívjuk ÜVEGES JÁNOS kerékgyártó munkáira Báhory-u. 9 sz. **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelenek.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyenesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szörme és plüs kabátokat, szőnyegetek stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt **Hatvany** és **Szentmiklósy** szűcsök, Nagy Sándor-u. 1.

x **Elsőrendű** uri-, női- és papi szabóság a Rákóczi-uton, bel- és külföldi szövetkülönlegességek, a melyekből rendkívül kedvezményes árban készitünk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk costumök készítését már harminc koronától kezdve Szives megkereséseket kérnek Biró László és Társa uri-, női- és papi-szabók Rákóczi-ut 22. Telefon 832.

Olcsó gyógykurák itthon.

Astma, köszvény, vesebajok gyógyítása **fénysugaras** fürdővel, Légzési bajok, tüdő, gége-hurut ellen. **Belégzési s süritett levegőjü** (pneumatikus) kamrák Nem kell okvetlen gyógyfürdőbe utazni, mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.

Dr Rácz Ödön sanatóriumában

Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak egész nap nyitva. Benlakóknak olcsó pensio.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
eleotrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525. Telefon 525.

x 38 ik Ráczi Laci női zenekara a Korona kávéházban. Ma és minden este a Korona-kávéházban egy elsőrangú fővárosi női zenekar hangversenyez a híres Neszmélyi karmesternő vezetése alatt naponta változatos műsorral. A társulat magánszámokkal működik közre, a gazdagon összeállított műsorból kiemelendő a «Budapesti vigléányok» című operett, melyet Neszmélyi Bözsike prim énekesnő énekel, a hangverseny kezdete este 8 órakor, szabad bemenet. Szíves pártfogást kér Neszmélyi karmesternő.

* **Ingtalan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Uj fakeskedés.** 2 kor. 20 fillér 100 kiló kiszáritott, fűrészelt aprított bükkfa házhoz szállítással. Iroda: Atlasz József Várház-u. 31/b

x **Ismét érkeztek** elegáns modell-kalapok UJ-HELYI RÓZA Rákóczi-utcai üzletébe, finom gyászkalapok és fátyolok is kaphatók. Telefon 130.

* **CSODASZÉP,** friss, idej termésű csemegezőlő! Őszibarack, cukordinnye, ausztráliai idej alma, friss paradicsom stb. Kitűnő hegyi borok, kőbányai szalon és maláta sörök. MERTZ NÁNDOR csemege üzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

x **ORÍASI CSÖD**-ben sem lehet ridicült, játékok, ajándéktárgyat, nyakkendőt, hajtűket, pénzárca és diszmutáruat zlesőbban venni, mint a **Parisi Bazárban, S&S** alatt.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a *Mille Juliette* fűző-teremnél Nagyvárad Színház-u. 4. Emke mellett. **Készít:** legujabb divatu fűzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. *Allandó nagy raktár fűzővédőkben.* Telefonszám-827.

x **Eladó** terméstől a szőlőm, gyümölcsöm járásokként részletfizetésre. Cim a kiadóhivatalban.

OCCASSIO ELADÁS

a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

TÓTH JÓZSEF

épület és műbutor asztalos Nagyvárad,
Szilágyi Dezső-utca 12. Lakatos-ház.

A legjutányosabb árszámítás mellett készít mindennemű épület portál és műbutorasztalos munkákat, valamint javításokat a legizlésebb kivitelben.

Tervek- és költségveté ekkel díjtalanul szolgálók.

x **Csödtömeg eladás.** KLEIN SÁNDOR és VILMOS csödtömegéhez tartozó fiók-üzletekből az áruk u. m.: 5000 drb. ridikul kerül eladásra 1 kor.-tól feljebb. Vásznak prima minőség végenként 8 kor. 90 fill. Női színes ernyők 280 fillértől. Női és férfi harisnyák ugyszintén gyerek zoknik hallatlan olesó árban lesznek kiárusítva Rákóczi-ut 18. sz alatt.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

Értesítés.

A mai naptól kezdve házhoz szállít a **Schlauch-téri kioszk** mindennap **jeges-kávét és fagyaltot**, kisadag fagyalt 24, nagyadag fagyalt 30 és jegeskávé 30 fill. Megrendelések naponta bármely órában el lesznek intézve. **MAGYARI BÉLA** hírneves cigányzenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget ünnepek és vasárnap.

Valódi **Chassala szandálok**, amerikai **tennis cipők** és szabadalmazott **tennis ingek** kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

Engel Dezső

vizsgázott fogtechnikus

Lakását Béme-térre (EMKE

kávéház emeletére) helyezte át.

Vigyázat!!

DIÓSY SOMA

(DIÓSY MISKA)

CIMFESTŐ, ZOMÁNTÁBLA KÉSZÍTŐ

EMKE és PANNONIA KÖZT

ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN

TELEFON 839 SZ.

Kossuth-utca 2 sz.

házban a volt Tóth Zsigmond féle **üzlet-helyiség** azonnal kiadó. Értekezhetni a Polg. Tak.-pénztárnál

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Szerda: Jézus élete és halála.
Csütörtök: Jézus élete és halála.
Péntek: Jézus élete és halála.
Szombat: Jézus élete és halála.
Vasárnap délután: Limonádé ezredes; este: Cigányprimás.
Hétfő: Leányvásár. (Utolsó előadás.)

A Jézus élete és halála előadásai. Csak tegnap számoltunk be arról a páratlan sikerről, amelyet nálunk Nagyváradon a Jézus élete és halála című passió-játék ért és máris ennek a sikernek a fokozásáról kell hirt adnunk. A közönség legszélesebb rétegei juttatták kifejezésre a színház vezetősege előtt ama óhajukat, hogy a passió-játékot még műsoron tartsa és ennek az óhajnak tett eleget az igazgatóság, amikor a Jézus élete és halálát újabb két napra műsorra tűzte. Szerdán és csütörtökön tehát még mindig a passió-játék lesz műsoron, amelynek művészi szépségei tán most még tökéletesebben érvényesülnek, mint eddig, amennyiben az óriási ensemble, amely ezekben az előadásokban részt vesz, most már a leg-tökéletesebb annak a sajátságos hangulatnak a biztosításában, amely hangulat a siker kétszeresét jelenti. Ebben a művészi alkotásban, amely a személyesítő színésztől egy egészen speciális alakítást követel, a nagyváradai színház társulat ensembléjében, valóban mindenki a helyén van és tudása legjavát nyújtja, amiben természetesen nagy érdeme van Bihari Ákosnak, a nagytehetségű művésznek, aki a rendezés nehéz feladatát igazán bravúrosan oldja meg.

IRODALOM

Kálmán Károly halála. Nagyon sokan nem tudják ma már ki volt Kálmán Károly. Pedig nemrégén még a magyar katolicizmus életében vezérszerepet játszott. Azután beteg lett, visszavonultan, elfeledetten élt, azonban a magyar irodalom számára örökké feledhetetlen marad az élete, a munkája, megörökítette a nevét s ez a név ragyogása feledhetetlen fényes marad mindig, akkor is, amikor már sok divatos nagyság régen a feledés szürke homályába süllyedt. Költő volt, bár mint agitátor, mint szónok, mint kath. közéleti vezetőember is elévülhetetlen érdemeket szerzett, elsősorban a költőt kell benne siratnunk, mert költő, nagy költő volt a lelke, a szíve, az egyénisége. A legjelesebb műfordítók közé tartozott. Lefordította *Dávid király Zsoltárait*, majd *Kempis Tamás Krisztus követését* s ezzel a két művével olyan sikert ért el, amilyennel kevés író dicsekedhetik. Gyönyörű szép, költői, tiszta, zamatos, színes ragyogó magyar nyelven írt és a stílusával a magyar literatura nem sok alakja vetekedhetik. Híres munkája, a nagy gael költő, *Ossiár* énekeinek a fordítása, melyért az Akadémia 20,000 koronás díjjal jutalmazta meg. A világirodalom egy nyelvén sem je-

lent meg ennél kitünőbb Ossiár-fordítás. Betegsége alatt lefordította az Énekek énekét és befejezte az egyházi himnuszok fordítását. Ezeknek a kiadásait már nem érhettem meg. Hátrahagyott műveit a Szent István Társulat fogja kiadni. Néhai Kálmán Károly a kiváló pap-költő vasárnap reggel, félrevonultan, csendesen elhunyt. Tegnapi temették, holttestét Sós-kuttra szállították, ott volt hiveinek szeretett, népszerű lelkipásztora.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

Richter Anna gyilkosa. Mint budapestről jelentik: A Czuczor-utcában elkövetett rablógyilkosság esküdszéki főtárgyalása tegnap délután ért véget. Az esküdtek bűnösnek mondták ki Vicsze Ferencet a gyilkossággal párosult rablás büntetésében. A törvényszék Vicszét életfogytig tartó fegyházra ítélte. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, a vádlott és a védő azonban az enyhítő 92. szakasz nem alkalmazása miatt semmisségi panaszt jelentett be.

TÁVIRATOK

Némethy Károly kitüntetése.

Budapest, jun. 24.

A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot fogja közölni:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére Némethy Károly dr belügyminiszteriumi államtitkárnak rendkívüli és kitűnő szolgálatai elismerésül Ferenc József-rendem nagykeresztjét adományozom. Bécsben, 1913. június 19. *Ferenc József s. k. Burián István báró s. k.*

Vizbe zuhant repülőgép.

London, június 24.

Sairbairns aviatikus tegnap messze utra akart indulni újrendszerű repülőgéppel, de nem jutott messzire, mert a gépe hamar felmondta a szolgálatot. Éppen a Temse felett szállott az aeroplán, mikor a baj történt és nyilsebesen a folyóba zuhant. Bár motorosoknak kísérték az aviatikust és néhány pere múlva a szerencsétlenség színhelyén voltak, nem segíthettek, mert a pilóta az aeroplán szárnya alá került s mire kimentek, már vízbefult.

Az eperjesi választás.

Eperjes, jun. 24.

Sáros vármegye központi választmánya június hó 30-ára tüzte ki az eperjesi választást. Választási elnök dr Máriaassy Béla árkaszéki elnök, helyettese dr Flórián Károly jogtanár lesz. Báró Ghillány Imre földművelésügyi miniszternek még nincs ellenjelöltje. Az eperjesi ellenzékiek szeretnék gróf Des-

seffy Emilt megnyerni, aki Andrássy legbensőbb hivei közé tartozik.

Kivégezték a sztambuli gyilkosokat.

Konstantinápoly, jun. 24.

Mahmud Sefket basa gyilkosait ma hajnalban három órakor végezték ki. A többi vádlott közül hetet felmentettek és ötöt életfogytiglan tartó kényszermunkára ítélték.

A harcias Görögország.

Athén, június 24.

Itt már éppen nem hisznek a békés megoldás lehetőségében, sőt a katonai körök meg vannak győződve róla, hogy az ellenségeskedések kitörése küszöbön áll. Görögország a bolgár jegyzékre erélyes választ fog adni s ezzel a tárgyalásokat befejezettnek tekintik.

A király és a trónörökös.

Belgrád, jun. 24.

Péter király minden áron a békét akarja és ezért szeretné megtartani Pasesot. Tegnapi rábeszélte, hogy maradjon hivatalában s azt mondta neki, hogy uralkodásának utolsó idejét semmi szín alatt sem engedheti testvérháborúval bezsenyezni. Péter király és Sándor trónörökös között e miatt ellentétek vannak. A trónörökös mindenképpen a háborút sürgeti s beszél az udvarnál, hogy a király és fia között heves jelenetek voltak.

Pasics marad.

Belgrád, jun. 24.

(Saját tud.) Pacics visszavonta lemondását és kijelentette, hogy elfogadja a választott bíróság ítéletét.

Gorkij sorsa.

Pétervár, jun. 24.

(Saját tud.) Gorkij Maxim ellen folyamatban levő összes politikai pereket megszüntették és így az író bántódás nélkül visszatérhet hazájába.

Paktálnak a Romanullal.

Arad, jun. 24.

Károlyi gróf paktumot ajánlott a Romanulnak a függetlenségi jelölt érdekében. A Romanul ezt visszautasította, mert már megállapodott a munkapárttal.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	11.29
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.79
Októberi rozs	— — —	8.92
Juliusi tengeri	— — —	7.82
Aug. tengeri (1913)	— — —	7.96
Tengeri 1914 májusra	— — —	7.47
Októberi zab	— — —	8.70

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	813.—
Osztrák hitelrészvény	—	618.—
4%-os koronajár udék	—	81.—
Osztr. magy. államv.	—	705.—
Jelzálogbank	— — —	415.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	507.50
Hazai bank	— — —	277.—
Magyar bank	— — —	534.25
Keresk. bank	— — —	3620.—
Rimamurányi	— — —	683.—
Salgótarjáni kőszén	— — —	745.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1015.—
Közuti vasut	— — —	634.75
Városi villamos	— — —	355.—
Adria	— — —	530.—
Atlantika	— — —	—

Regénycsarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történeti elbeszélés.

Irta Dús László.

(Folytatás.)

62

Mindezt megelőzőleg, amikor Franciaország minden oldalról, Németország, Anglia, sőt Castilia is háborus intézkedésekkel szorongatták Franciaországot, VIII. Bonifác pápa megengedte, hogy a francia király, Fülöp a háboru kitörése esetén az egyházi szereket a háboru céljaira felhasználhassa, sőt hogy az egyházi javakat megadóztathassa, ha erre a király a papságot felhívja, vagy az országgyűlés azt elrendeli. Végül a pápa, mint az angolok és franciák által felhívott békebíró Flandriát odaitélte Fülöp királynak.

Mikor a háboru veszélye elmúlt, Flandriát pedig a francia király birtokba vette, a pápa a fentebbi engedményeket visszavonta, minthogy azokra többé szükség nem volt. VIII. Bonifác pápa még Fülöp királyt is meghívta a novemberben tartandó tanácskozásra.

Eközben a flandriaiak felkeltek, mint-hogy a pápához indított követség nem járt eredményesen, sorsuk intézését fegyverekre bízták.

A pápa 1301. dec. 6-án kelt bullájában „emlékezteti Fülöp királyt arra, mi viszonyban van a kereszttség és keresztény kötelme folytán az egyház fejével, megrója, hogy maga fölött senkit senkit sem ismer és tagadja, hogy az egyházi hierarchia alattvalója, azután felsorolja az egyház többi panaszait:

hogy a pápa által kinevezett egyháziakat nem ismeri el;

egyházi állásokra egyeseket a király nevez ki, ami pápai megerősítés nélkül meg sem történhetik;

egyháziakat a világi törvényszék elé utal;

a püspökök joghatóságát korlátozza, a be nem töltött egyházi állások javadalmait lefoglalja;

a határt elzárta;

rossz pénzt veretett stb

Végül felhívja a királyt, hogy gonosz tanácsadóit távolítsa el, könyörüljön meg országán, gondoljon lelki üdvösségére.

Fülöp király erre összehívta a nemzetgyűlést, a főpapságot és a nemességet, ez alkalmal a városok 2-3 tagból álló követséget küldöttek a király felhívására.

„1303. április 10-én a Notre-Dame templomban tartotta első összejövetelét a nemzeti képviselőlet.

Fülöp király nem bizott a papságban s hogy még ezek ellenében is védve legyen. Bonifác utolsó bullájából a Deum time szavakkal kezdődött hamisította, melyben egyebek között még azt is mondotta, hogy a ki-

rály még világi dolgokban is a pápának alá van rendelve, aki pedig ezt nem hiszi, az eretnek.

E hamisított okmány nál sokkal jobban hatott Flotte Péter peesétör beszéde, melyben az egyházi vagyont, a hűbéri jogból kifolyólag, a királyi hatalom alá rendelte.

Végre maga Fülöp is kijelentette a rendek előtt, hogy a királyi hatalmat, melyet ősei Isten segítségével megalapítottak, melyet ő Isten akarata szerint őseitől örökölt, teljes épségben fent fogja tartani és az ország függetlenségéért életét is kész áldozatul hozni, ebből kifolyólag azt a lelkészt, aki a pápa által hirdetett zsinaton megjelenik, személyes ellenségének fogja tekinteni — aminthogy tekintette is így Biteaux, Cluny és Premontré apátjait, mert megjelentek a zsinaton, elzáratta, a montzelli domonkosokat pedig az országból kiűzte.

A francia király a nemzetgyűlés előtt nagy hatást ért el.

A nemzetgyűlés visszautasította a pápának hamisított iratban foglalt kijelentéseit, a francia papságnak megtiltotta a Rómába való menetelt és mindezeket a pápának tudtára adta.

Ugyanekkor a papság a pápához, a világiak a biborosok testületéhez terjesztettek fel emlékiratot. A papság arra kérte a pápát, őrizze meg az egyház és az ország között az egyetértést, a zsinatra való meghívásokat vonja vissza és mindenben nagyobb előrelátással és gyöngédséggel járjon el, annál is inkább mert a világiak még az egyházi fenyegetéssel is készek dacolni.

A világiak a biborosok testületéhez terjesztett iratukban nem nevezték VIII. Bonifácot pápának s miután hangoztatták Franciaországnak, különösen a főnemeseinek a keresztényvallás körül szerzett érdemeit, panaszaikat adták elő, hogy azt állítja Bonifác: IV. Fülöp országát a pápától kapta,

hogy Róma fontos egyházi állásokat ruházott idegenekre méltatlankodva, a király kinevezési jogát megsértette,

hogy annyi tudós férfiúnak Rómába hívása az ország kára nélkül meg sem történhetik;

hogy a visszaélések megszüntetése és a helyzet javítása első sorban a király dolga.

VIII. Bonifác pápát igen érzékenyen érintette a papság felirata, amely örökös panaszával első sorban járult ahoz, hogy a pápa azt tegye, amit tett és ezt, válaszában, szemére is hányta a francia papságnak és megróttá gyávaságát, hogy félelemből és ideiglenes javakért az egyház ügyeit feláldozta.

VIII. Bonifác ekkor bocsátotta ki Unam sanctam kezdetű bulláját.

Ez a bulla egész átalánosságban meghatározza, az államnak az egyházhoz való viszonyát és azt, hogy minden keresztény különbség nélkül, engedelmeskedni tartozik a pápának.

Kimondja:

1. Csak egy, egyedül üdvözítő egyház van, melynek feje Krisztus, kinek földi helytartója a római pápa, aki nem veti magát alá Péter pásztorságának, az nem tartozik Krisztus nyájához;

2. Két kard van a világon, egyik a pápa kezében, a másik a király kezében, aki azonban csak az egyház utasítása szerint használhatja;

3. Mivel a legalsóbbakat tagok kötik a legfelsőbbekhez és így rangfokozatnak kell lenni, ezért az egyházi hatalom a világi fölött áll, amit a próféta így fejezett ki: „En téged a népek és királyságok fölé helyeztelek.” Annak kötelessége emezt a legmagasabb cél elérésére vezetni, hogy el ne tévedjen; aki az Istentől rendelt eme legmagasabb egyházi hatalomnak ellent áll, Isten rendelkezésével ellenkezik.

4. Minden emberi teremtmény alá van

vetve a pápának, s aki ezt nem hiszi, nem nyer üdvösséget.

A pápai követ e rendeleteket elvitte a francia királyhoz, hogy a kibékülés feltételeit vele közölje.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Vas és rézbutorok

mai naptól kezdve igen jutányos árban kaphatók

a Rákóczi-ut 13. sz. alatti gyári raktárban.

Ha nincs meglegedve szabójával, mert drága vagy rossz szab vagy nem pontos, szóval bármikből. Keresse fel DARABONT GY. és TARSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalui és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujjat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 930.

Artézikutfuró vállalat

Wessely és Biró

Nagyszalonta.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 11
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 22
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 42
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 44

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 47	7 31	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11:45 perckor, Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12:15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u. 12:50 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik. Nagyvárad kereskedelmi és iparkamara.

A Szent László-nyomdában

az egyházmegyei főtanfolyamok által a róm. kath. népiskolák számára összeállított minta szerint

HETI ÓRAREND-ek

már kaphatók és pedig:

- A) teljesen osztott iskolák számára (minden egyes osztály külön-külön) dbja 16 fill.
- B) részben osztott (két osztály együtt) iskolák számára 20 fill.
- C) részben osztott (három vagy négy osztály együtt) iskolák számára 20 fill.
- D) csztatlan (hatosztály együtt) iskolák számára 20 fill.

A megrendelésnél a fentebbi megkülönböztetések és az egyes csoportok szerinti példányszámok pontos feltüntetését kérjük.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Villamosok,

l á m p á k

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és
kőfaragó telepe

Nagyvárad
Rákóczi-u. 20.

NYERBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet fű gönyök, bútor szövetek, papi és egyenruák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

MODERNIRODABUTOROK,

PÉNZSZEKRENYEK, OKMÁNY-SZEKRÉNYEK, IRÓGÉPEK TELJES IRODÁK BERENDEZÉSÉT stb. ELŐNYÖS RÉSZLET-FIZETÉSRE IS SZÁLLIT AZ

Általános Kereskedelmi vállalat Nagy Sándor-utca 4.

347—1913.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A Nagyvárad—belényes—vaskohi vasút részvénytársaság a Nyárló, Pusztahollód, Sólyom, Belényesujlak és Belényes állomásokon teljesítendő mintegy 3800 m. hosszú felépítmény fektetésére nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok folyóméterenkinti áregységre vonatkoztatva, 5 százalékos óvadék csatolása mellett, lepecsételt borítékban, melyre aláhuzva kiírandó: „Ajánlat a 437. számú versenyárgyalási hirdetményre“ fentírt vasút igazgatóságánál adandók be legkésőbb 1913. évi június 30-ikának déli 12 óráig. Elkésett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Egyéb feltételek a részvénytársaság irodájában (Lukács György-utca 8 sz. tudhatók meg a rendes irodai órák alatt.

Nagyvárad, 1913. június 23.

Az igazgatóság.

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. **Kádár János**-né
elsőrangu fűszer- és csemega kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, kötőzáró, kék, auto- és gépolajok és **auto-benzin nagy raktára** ::

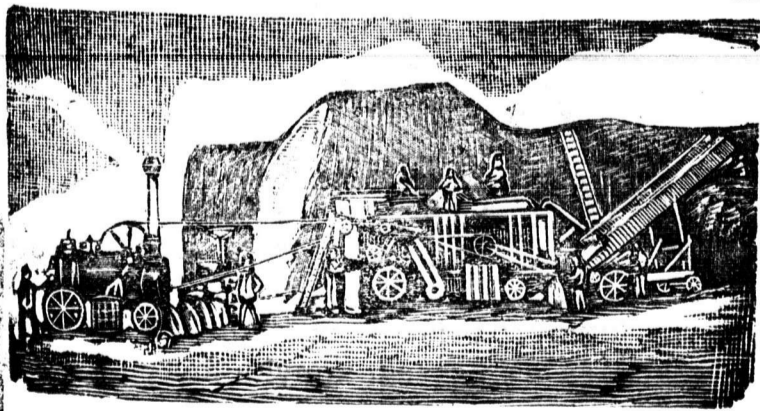
Csordás József

villanyerőre berendezett

gépjavító telepe

NAGYVÁRAD

Templom-u. 7.

Ajánlja gépjavító telepét, malomberendezések, rézöntés, henger rovátkálás, esztergályozás és minden e szakmába vágó munkának a legpontosabb elvégzésére.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes

pénztárszekrények (safes) bérbeadása.

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében béreithetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlet föl értéktárgyait saját zárja alatt, ön maga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Uj vendéglő

étterem és sörcsarnok.

Alulírott tisztelettel értesitem a n. érd. közönséget, miszerint Kapuczinus-utca 1. szám alatt mai nap

„Oroszlánhoz“ címzett vendéglő étterem és sörcsarnokomat **megnyitottam.**

K tűnő magyar konyha, **érmelléki borok**, elsőrendű **kőbányai** és **à la pilseni sörök**. Szíves partifogását kéri

Popovits Sándor

vendéglős.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagyvárad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű

sérv kötéit,

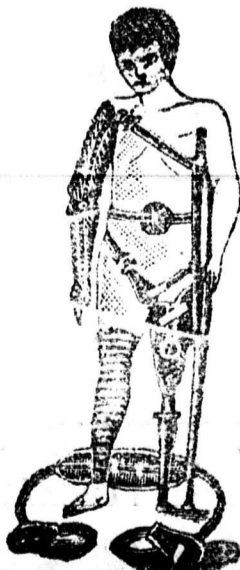
szuzpenzorionok fecskendők és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálak, bidég,

anatómiai

sérvkötők,

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön próbaterem női és férfi kiszolgálására. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

Ó. csász. és Apost. kir. Felségének

legfelső felhatalmazása folytán.

A közös katonai

jóteköny célokra szánt

Rendkívüli csász. kir. államsorsjáték.

Ez a sorsjáték 21.146 készpénz nyereményt tartalmaz, 625.000 korona összértékben.

A főnyeremény **200.000** korona.

A huzás 1913 július 3-án fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vorderer Zöllamts-strasse 5. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékben, dohánytösdékben, adó, pósta-, távirtdahivataloknál, vasuti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya).

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésű borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

Kiadó azonnal garzon fiatal embereknek elegánsan berendezett modern butorozott utcai szoba, esetleg teljes ellátással is, Erzsébetligettel szemben, III-ik ház, 2-ik ajtó.

Himzés, Csipke áruk nagy mennyiségben érkeztek; igen olcsó árakba lesz eladva.

Méterje 2 fillértől feljebb.

Nyári keztyű párja 36 fill.

1000 drb. férfiling finom 1-94 f.

Harisnya és zsebkendő mindenárban.

Rákóczi-ut 14. volt Apolló mellett.

Melocco Péter cementárugár és építés vállalat részvénytársaság
Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad, Szőlős-u. 16.
Telefonszám 11-38. Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszőit és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö- és cementárugár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakemberi építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

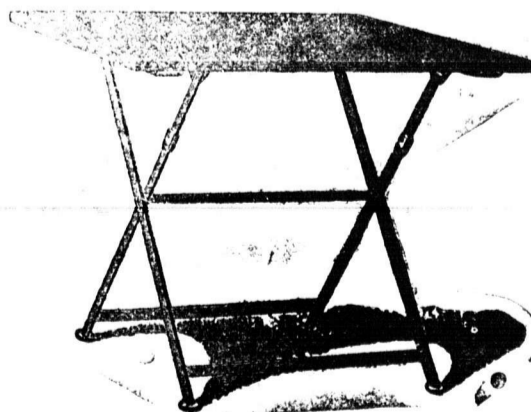
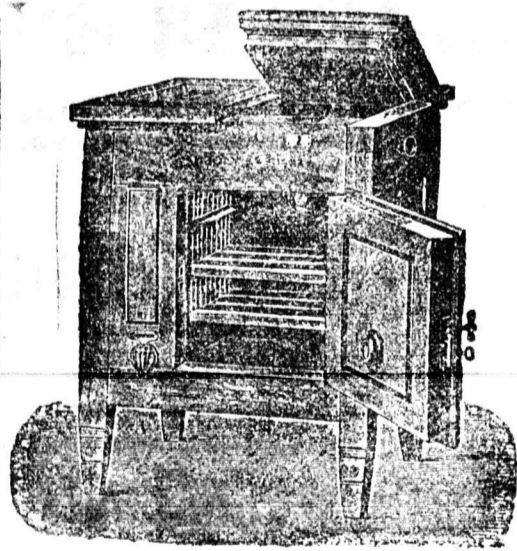
Legujabb!

Ha hegedülni

őhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozott, remek hangú, domboru hegedűt, tokkal, 16 drb. felszereléssel és mesés ajándékkal együtt **csak 12 koronáért**

Wagner a „HANGSZER-KIRÁLY”
országszerte elismert elsőrendű hangszerárúházaiban
Budapest, József-körút 15.

Fényképes árjegyzék ingyen. — ÖVÁS: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

J É G S Z E K R É N Y E K kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.